

EVROPSKA SPORTSKA POVELJA

Preporuka br. R (92) 13 Komiteta ministara državama članicama o Evropskoj sportskoj povelji

(Usvojena od strane Komiteta ministara država članica Saveta Evrope 24. septembra 1992. godine na 480 sastanku, i revidirana 16. maja 2001. na 752. sastanku)

1. Komitet ministara, na osnovu člana 15.b Statuta Saveta Evrope.
2. Polazeći od toga da je cilj Saveta Evrope postizanje većeg jedinstva među svojim članovima u cilju očuvanja i ostvarivanja ideala i principa iz zajedničkog kulturnog nasleđa i podsticanja njihovog ekonomskog i društvenog napretka;
3. Imajući na umu Evropsku konvenciju o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, a posebno «pravo na slobodu mirnog okupljanja i slobodu udruživanja», i uživanje prava «bez diskriminacije po bilo kakvom osnovu, poput pola, rase, boje, jezika, religije, političkog ili drugog stava, nacionalnog ili socijalnog porekla, veze sa nacionalnom manjinom, svojine, rođenja ili drugog statusa»;
4. Imajući na umu svoju Rezoluciju (76) 41 o Principima politike sporta za sve, kako su definisani od strane evropskih ministara odgovornih za sport na njihovoj prvoj konferenciji 1975. godine pod nazivom «Evropska povelja o sportu za sve», i činjenicu da ta povelja predstavlja suštinsku osnovu za politike vlada na polju sporta, te da je omogućila mnogim pojedincima da ostvare svoje «pravo da se bave sportom»;
5. Imajući na umu svoje preporuke: br. R (80) 1, o sportu i televiziji; br. R (81) 8 o sportu i fizičkoj rekreaciji i očuvanju prirode u kopnenim područjima pod vodom; br. R (83) 6 o merama za štednju energije u sportskim objektima; br. R (86) 18 o sportu za sve: hendikepirane osobe; br. R (87) 9 o eurofit testovima fizičke spremnosti; br. R (88) 8 o sportu za sve: starije osobe, koje (preporuke) su doprinele sprovođenju politike sporta za sve;
6. Smatrajući da je sport socijalna i kulturna aktivnost zasnovana na dobrovoljnom izboru, koja podstiče kontakte među evropskim zemljama i građanima i jačanjem veza između naroda i razvojem svesti o evropskom kulturnom identitetu igra jednu od glavnih uloga u ostvarivanju ciljeva Saveta Evrope;
7. Želeći da promoviše raznovrsne doprinose koje sport može dati ličnom i društvenom razvoju kroz kreativne aktivnosti, propagiranje rekreacije i stalnom potragom za poboljšanjem sportskih rezultata, te imajući na umu da fizičko vežbanje donosi dobrobit kako fizičkom tako i mentalnom stanju pojedinaca;
8. Imajući na umu političke, ekonomske, socijalne i druge promene u Evropi od 1976., brz tempo tih promena i njihov uticaj na sport, te neophodnost da Evropska sportska povelja odrazi te promene i da se suoči sa onima koje dolaze;
9. Imajući na umu blisku međusobnu vezu između zdravih životnih uslova i sportskih aktivnosti, kao i potrebu integracije vođenja brige o okolini i principa obazrivog (u odnosu na okolinu) razvoja sporta;
10. Imajući na umu potrebu pridruživanja, u širem smislu, Evropskoj konvenciji o nasilju i nedoličnom ponašanju gledalaca na sportskim događajima, posebno fudbalskim utakmicama i Anti-doping konvenciji, koje su već doprinele očuvanju vrednosti sporta;
11. Konstatujući da javne vlasti treba da razviju recipročnu saradnju sa sportskim pokretom, kao suštinskom osnovom sporta, u cilju promocije vrednosti sporta i koristi koje daje, i da

- se u mnogim evropskim zemljama aktivnosti vlada u oblasti sporta odvijaju kao pomoć radu sportskog pokreta i da su mu komplementarne (princip supsidijarnosti);
12. Smatrajući da je neophodno postojanje saglasnosti o zajedničkom evropskom okviru za razvoj sporta u Evropi, zasnovanom na idejama pluralističke demokratije, vladavine prava i ljudskim pravima, kao i etičkim principima postavljenim u Preporuci br. R (92) 14 o Kodeksu sportske etike;
 13. Uzimajući u obzir da su evropski ministri odgovorni za sport, sastajući se na Rodosu na svojoj 7. konferenciji (1992) – što je prvi put da su sve evropske zemlje imale učesnika u radu konferencije – usvojili rezoluciju kojom su definisali principe sportske politike pod nazivom “Evropska sportska povelja” i obavezali se da ih poštuju i sprovode u granicama svojih ovlašćenja.

I. Preporučuje vladama država članica:

1. da svoje nacionalne politike u oblasti sporta i, gde je to pogodno, ostalu relevantnu legislativu, zasnivaju na «Evropskoj sportskoj povelji», kako je navedena u Dodatku ove preporuke;
2. da svoje nacionalne sportske organizacije pozovu da pri svom radu uzimaju u obzir principe sadržane u Evropskoj sportskoj povelji.
3. da preduzmu korake u cilju široke distribucije Evropske sportske povelje;

II. Nalaže Generalnom sekretaru da ovu preporuku dostavi:

1. vladama država potpisnica Evropske kulturne konvencije koje nisu članovi Saveta Evrope;
2. međunarodnim organizacijama i međunarodnim sportskim organizacijama.

Dodatak

EVROPSKA SPORTSKA POVELJA

Član 1

Cilj Povelje

Vlade će, u cilju promocije sporta kao značajnog činioca ljudskog razvoja, preduzeti neophodne korake radi primene odredaba ove povelje u skladu sa principima iz Kodeksa sportske etike, radi:

- 1) omogućavanja svakom pojedincu da učestvuje u sportu, a posebno:
 - a. kako bi svim mladim ljudima obezbedile mogućnost fizičkog obrazovanja, obučavanja i šanse da staknu osnovne sportske veštine,
 - b. radi osiguravanja svakome mogućnosti da se bavi sportom i fizičkom rekreacijom u bezbednoj i zdravoj okolini,i, u saradnji sa odgovarajućim sportskim organizacijama:
 - c. radi obezbeđivanja da svako ko želi i može dobije šansu da poboljša svoje sportske rezultate i dosegne sopstvene granice i/ili dospe do javno priznatog nivoa savršenosti.

2) zaštite i razvoja moralnih i etičkih osnova sporta, kao i ljudskog dostojanstva i bezbednosti onih koji su uključeni u sport - zaštitom sporta, sportista i sportistkinja od eksploatacije radi političke, komercijalne i finansijske koristi, kao i postupaka koji predstavljaju zloupotrebu ili ponižavanje, uključujući i zloupotrebu droga i seksualnog zlostavljanja i zloupotrebe, posebno dece, mladih i žena.

Član 2

Definicija i obim Povelje

U smislu ove Povelje:

- 1) «Sport» predstavljaju svi oblici fizičke aktivnosti koji, kroz neorganizovano ili organizovano učešće, imaju za cilj izražavanje ili poboljšavanje fizičke spremnosti i mentalnog blagostanja, stvaranje društvenih odnosa ili postizanje rezultata na takmičenjima svih nivoa.
- 2) Ova povelja dopunjuje etičke principe i smernice za vođenje politike postavljene u:
 - a. Evropskoj konvenciji o nasilju i nedoličnom ponašanju gledalaca na sportskim događajima, posebno fudbalskim utakmicama;
 - b. Anti-doping konvenciji.

Član 3

Sportski pokret

1. Uloga javnih vlasti je prvenstveno komplementarna aktivnostima sportskog pokreta. Zato je bliska saradnja sa nevladinim sportskim organizacijama od suštinskog značaja za ostvarivanje ciljeva ove povelje, što uključuje – gde je to potrebno, uspostavljanje mehanizma za razvoj i koordinaciju sporta.
2. Razvoj duha volonterizma i pokretljivosti u sportu treba da bude podržan, posebno kroz podršku radu volonterskih sportskih organizacija.
3. Volonterske sportske organizacije imaju pravo da ustanove autonoman proces odlučivanja, u skladu sa zakonom. Kako vlade tako i sportske organizacije treba da priznaju potrebu za međusobnim priznavanjem njihovih odluka.
4. Sprovođenje nekih od odredaba ove povelje može biti povereno vladinim ili nevladinim sportskim organima ili sportskim organizacijama.
5. Sportske organizacije treba podsticati na postizanje korisnih dogovora, kako međusobno, tako i sa drugim potencijalnim partnerima kao što je komercijalni sektor, medija itd., uz staranje da ne dođe do eksploatacije sporta ili sportista.

Član 4

Kapaciteti i aktivnosti

1. Ne sme biti dozvoljena bilo kakva diskriminacija na osnovu pola, rase, boje, jezika, vere, političkog ili drugog stava, nacionalnog ili socijalnog porekla, veze sa nacionalnom manjinom, imovine, rođenja ili drugog statusa u pogledu mogućnosti pristupa sportskim kapacitetima ili učešća u sportskim aktivnostima.
2. Potrebno je preduzeti mere kako bi se obezbedilo da svi građani imaju priliku da se bave sportom, i, gde je to potrebno, treba preduzeti dodatne mere kako bi se mladim talentovanim ljudima, ali i hendikepiranim i invalidima, bilo pojedincima ili grupama omogućilo da efikasno koriste tu mogućnost.

3. Budući da nivo bavljenja sportom u određenoj meri zavisi od broja, raznovrsnosti i dostupnosti potrebnih sportskih kapaciteta, njihovo opšte planiranje biće prihvaćeno kao nadležnost javnih vlasti. Spektar sveukupnih kapaciteta koji će postojati zavisiće od javnih, privatnih, poslovnih i drugih kapaciteta koji postoje. Odgovorni će voditi računa o nacionalnim, regionalnim i lokalnim potrebama i sprovesti mere čiji je cilj obezbeđivanje dobrog upravljanja kapacitetima i njihovo bezbedno i potpuno korišćenje.
4. Vlasnici sportskih kapaciteta treba da preduzmu odgovarajuće korake kako bi omogućili hendikepiranim osobama, uključujući one sa fizičkim ili mentalnim nedostacima, pristup tim kapacitetima.

Član 5

Izgradnja temelja

Potrebno je preduzeti odgovarajuće korake u cilju razvoja fizičke spremnosti i sticanja osnovnih sportskih veština, kao i podsticanja mladih ljudi da se bave sportom, a posebno:

- 1) staranjem da programi i kapaciteti za sport, rekreaciju i fizičko obrazovanje budu dostupni svim učenicima, i da se za tu svrhu odvajaju potrebno vreme;
- 2) staranjem o obučavanju kvalifikovanih školskih nastavnika za tu oblast;
- 3) staranjem o postojanju odgovarajućih mogućnosti za nastavak bavljenja sportom nakon završetka obaveznog školovanja;
- 4) podsticanjem razvoja odgovarajućih veza između škola ili drugih obrazovnih institucija, školskih sportskih klubova i lokalnih sportskih klubova;
- 5) olakšavanjem i razvojem korišćenja sportskih kapaciteta od strane škola i lokalne zajednice;
- 6) podsticanjem klime u kojoj roditelji, nastavnici, treneri i lideri stimulišu mlade ljude da redovno praktikuju fizičko vežbanje;
- 7) omogućavanjem obrazovanja iz sportske etike, od nivoa osnovnih škola nadalje.

Član 6

Razvijanje učešća

1. Bavljenje sportom, bilo u svrhu odmora i rekreacije, unapređivanja zdravlja, bilo radi unapređivanja sopstvenih rezultata, promovisaće se u svim segmentima populacije kroz pružanje odgovarajućih uslova i programa svih vrsta, obezbeđivanje kvalifikovanih instruktora, lidera ili «animatora».
2. Ohrabrivanje pružanja mogućnosti za bavljenje sportom na radnom mestu smatraće se integralnim delom uravnotežene sportske politike.

Član 7

Unapređivanje rezultata

Bavljenje sportom na višim nivoima biće podržano i podstaknuto na odgovarajuće i posebne načine, u saradnji sa relevantnim sportskim organizacijama. Podrška će pokrivati područja poput kao što su prepoznavanje talenata i savetovanje; pružanje odgovarajućih uslova; razvoj brige i podrške kroz sportsku medicinu i sportsku nauku; ohrabrivanje treniranja uz

primenu naučnih metoda, edukacija za trenere i druge liderske funkcije; pomoć klubovima u obezbeđivanju postojanja odgovarajućih struktura i takmičarskih ekipa.

Član 8

Podrška elitnom i profesionalnom sportu

1. Metodi pružanja odgovarajuće neposredne ili posredne podrške sportistima i sportistkinjama koje pokazuju izuzetne sportske kvalitete biće razvijani u saradnji sa sportskim organizacijama, kako bi im se (sportistima i sportistkinjama) omogućio pun razvoj njihovih sportskih i ljudskih kapaciteta, uz puno poštovanje njihove ličnosti i fizičkog i moralnog integriteta. Takva podrška će podrazumevati elemente vezane za prepoznavanje talenta, uravnoteženo obrazovanje za vreme boravka u institucijama koje se bave treningom i laku integraciju u društvo kroz razvoj mogućnosti za zapošljavanje tokom i nakon sportskog vrhunca.
2. Organizacija i upravljanje profesionalnim sportom biće promovisani preko odgovarajućih nadležnih tela. Lica koja se sportom bave profesionalno imaće odgovarajući društveni status i zaštitu, kao i etičku odbranu od svih oblika iskorišćavanja.

Član 9

Ljudski resursi

1. Biće podržan razvoj trening-kurseva koje će držati odgovarajuće organizacije, i koji će voditi do diploma i kvalifikacija koje pokrivaju sve aspekte promocije sporta. Takvi kursevi treba da odgovaraju potrebama učesnika u različitim vrstama i nivoima sporta i rekreacije, i da budu pogodni kako za profesionalni, tako i volonterski rad (lideri, treneri, upravni, delegati, doktori, arhitekta, inženjeri itd.).
2. Učesnici u vođenju ili nadgledanju sportskih aktivnosti treba da imaju odgovarajuće kvalifikacije, pri čemu posebnu pažnju treba da poklanjaju zaštiti bezbednosti i zdravlja ljudi pod njihovom kontrolom.

Član 10

Sport i održiv razvoj

Obezbeđivanje i unapređivanje ljudskog fizičkog, društvenog i mentalnog blagostanja iz generacije u generaciju zahteva da sportske aktivnosti, uključujući one u gradskim, prirodnim i vodenim područjima budu usklađene sa ograničenim resursima planete, i praktikovane u skladu sa principima održivog razvoja i uravnoteženog upravljanja okolinom. To uključuje:

- 1) uzimanje u obzir prirode i vrednosti prirodne sredine u fizičkom planiranju i izgradnji sportskih kapaciteta;
- 2) podržavanje i stimulisanje sportskih organizacija u njihovim naporima da očuvaju prirodu i okolinu;
- 3) povećavanje ljudskog znanja i svesti o odnosima između sporta i opravdanog razvoja, kao i njihovog razumevanja prirode.

Član 11

Informacije i istraživanja

Biće razvijane odgovarajuće strukture i sredstva za sakupljanje i distribuciju relevantnih informacija o sportu na lokalnim, nacionalnim i međunarodnim nivoima. Naučna istraživanja svih aspekata sporta će biti pomagana. Biće obavljene potrebne radnje za širenje i razmenu takvih informacija i rezultata takvih istraživanja na najpogodnijem nivou - lokalno, regionalno, nacionalno ili internacionalno.

Član 12

Finansiranje

Odgovarajuća podrška i resursi iz javnih fondova (na centralnom, regionalnom i lokalnim nivoima) biće dostupni za ostvarivanje ciljeva i svrhe ove povelje. Treba da bude podstaknuta kombinovana javna i privatna finansijska podrška sportu, uključujući i sopstveno prihodovanje sportskog sektora u cilju sticanja sredstava potrebnih njegovom daljem razvoju.

Član 13

Domaća i međunarodna saradnja

1. Ukoliko već ne postoje, biće razvijene odgovarajuće strukture za pravilnu koordinaciju razvoja i promocije sporta između različitih javnih organa i agencija koje se bave pitanjima sporta i javnog i dobrovoljnog sektora na centralnim, regionalnim i lokalnim nivoima u cilju ispunjavanja ciljeva ove povelje. Takva koordinacija će uzimati u obzir ostala područja procesa političkog odlučivanja i planiranja, kao što su obrazovanje, zdravlje, javne službe, gradsko i seosko planiranje, životna okolina, umetnost i druge službe za organizovanje slobodnog vremena, i osigurati da sport bude sastavni deo društveno-kulturnog razvoja.
2. Saradnja na evropskom i međunarodnom nivou takođe je neophodna za ispunjavanje ciljeva ove povelje.